

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM

Nr. 806, Datë 04.06.2021

“Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike DAP, Nitrat dhe Ure, ndaj ndërmarrjeve: ARLI INTERNACIONAL SHPK, AGRO BLEND SHPK, MBM SHPK, ECO-GREEN SHPK, LILA SHPK, AGROMENS SHPK, ÇAÇA SHPK, IAM SHPK, AGROHELP-SA SHPK dhe BESNIKU SHPK”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Znj. Leida MATJA	Zv/Kryetar
Z. Eduard YPI	Anëtar
Znj. Adriana BERBERI	Anëtar
Z. Denar BIBA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 04.06.2021, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Shqyrtimi i Raportit “Mbi hetimin paraprak në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike”.

Baza Ligjore: Neni 4, neni 24, shkronja d, neni 26 dhe neni 43, pika 1 dhe 2, e ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar (ligji nr. 9121/2003).

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të:

- Raportit mbi hetimin paraprak në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike; dhe,
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës mbi Raportin e hetimit paraprak;

VËREN SE :

I. PROCEDURA E NDJEKUR

1. Komisioni i Konkurrencës me vendimin nr. 783, datë 12.03.2021, “Për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike dhe inuteve bujqësore”, vendosi hapjen e hetimit paraprak në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike dhe inuteve bujqësore, për periudhën kohore nga 01.01.2020 deri në 31.03.2021.

2. Për shkak të rrezikut të kryerjes së një dëmi të rëndë dhe të pariparueshëm për konkurrencën në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike dhe inuteve bujqësore, pasi ka të ngjarë të ketë shkelje të nenit 4 dhe 9 të ligjit nr. 9121/2003, bazuar në nenin 44 të ligjit nr. 9121/2003, referuar sjelljes së ndërmarrjeve që operojnë në tregun e plehrave kimike dhe inuteve bujqësore, Komisioni i Konkurrencës me vendimin nr. 784, datë 12.03.2021 ka vendosur marrjen e masës së përkohshme për rivendosjen e konkurrencës në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike dhe inuteve bujqësore, si vijon: *“a. Ndërmarrjet që operojnë në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike dhe inuteve bujqësore t’i japin fund bashkëpunimit mes tyre duke u sjellë në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra gjatë ushtrimit të aktivitetit të tyre tregtar sa i përket: importeve të produkteve; caktimit të çmimit të shitjes dhe/ose ndarjes së tregut përkatës; si dhe përdorimit të të drejtave ekskluzive”*. Masa e përkohshme merret për një periudhë kohore deri në përfundim të procedurës hetimore.
3. Në vazhdim të procedurës, në zbatim të vendimeve të mësipërme, bazuar në nenet 35 dhe 36 të ligjit nr. 9121/2003 dhe Autorizimit të Komisionit të Konkurrencës nr.138/2, datë 12.03.2021, "Autorizim inspektorësh", Inspektorët e AK gjatë periudhës së hetimit paraprak proceduan me kryerjen e inspektimeve pranë ndërmarrjeve që operojnë në tregun objekt hetimi.
4. Në kuadër të vlerësimit të zbatimit të masës së përkohshme, referuar informacionit të administruar nga inspektimet e realizuara në ndërmarrjet që operojnë në tregun objekt hetimi, Komisioni i Konkurrencës, me anë të vendimit nr. 794, datë 27.04.2021, *“Për vendosje gjobe ndaj ndërmarrjeve Agroblend SHPK, MBM SHPK, ÇAÇA SHPK për mos zbatimin e masës së përkohshme marrë me VKK nr. 784, datë 12.03.2021, “Për marrjen e masës së përkohshme për rivendosjen e konkurrencës në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike dhe inuteve bujqësore”*”, ka vendosur gjobitjen e ndërmarrjeve për moszbatim të masës së përkohshme sipas VKK nr. 784/2021, si dhe detyrimin e tyre që të veprojnë në përputhje me këtë vendim.
5. Lidhur me vendimin nr. 794, datë 27.04.2021 të Komisionit të Konkurrencës, ndërmarrjet Agro Blend SHPK dhe ÇAÇA SHPK, kanë paraqitur ankim pranë AK-së duke kërkuar shfuqizimin e tij. Pas shqyrtimit të këtyre kërkesave, KK me vendimet nr. 800, datë 21/05/2021 dhe nr. 801, datë 21/05/2021 ka vendosur rrëzimin e kërkesave të shoqërive ÇAÇA SHPK dhe AGRO BLEND SHPK për shfuqizimin e vendimit nr. 794/2021.
6. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenet 33 dhe 34 të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, *“Për mbrojtjen e konkurrencës”*, të ndryshuar, janë kërkuar të dhëna dhe informacion nga: ndërmarrjet që operojnë në tregun objekt hetimi; Drejtoria e Përgjithshme e Doganave; Qendra Kombëtare e Biznesit; Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural; Enti Shtetëror i Farave dhe Fidanëve; Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve.

II. ANALIZA E KONKURENCËS

II.1 Tregu përkatës

7. Tregu i plehrave kimike që përdoren në bujqësi, ose Fertilizuesve, funksionon dhe rregullohet nga ligji nr. 17/2020 “Për produktet plehëruese”, i cili përcakton rregullat për prodhimin, regjistrimin, tregtimin, importin, eksportin, përdorimin, kontrollin e cilësisë, gjurmueshmërinë, informimin, reklamimin dhe inspektimin e veprimtarive që lidhen me produktet plehëruese, si dhe organizimin e funksionimit të strukturave përkatëse.
8. Tregu përkatës përfshin produktet që vlerësohen si të zëvendësueshme nga konsumatorët dhe operatorët, për sa u përket karakteristikave, çmimit dhe funksionit të tyre dhe që ofrohen ose kërkohen nga ndërmarrjet në një zonë gjeografike me kushte të njëjta konkurrence. Përkufizimi i tregut përkatës përfshin dy dimensione:
 - a) Tregu përkatës i produktit;
 - b) Tregu përkatës gjeografik.

II.1.1 Tregu përkatës i produktit

9. Plehrat janë lëndë organike ose minerale, që përmbajnë elemente ushqyese për bimët dhe që hidhen në tokë ose në pjesën mbitokësore të bimëve (plehrimi gjethor) për të rritur pjellorinë e tokës. Ato ndahen në organike dhe minerale (kimike).
10. Duke u nisur nga rëndësia që kanë produktet plehëruese për fermerët në plehrimin e tokës dhe kultivimin e bimëve, për analizën e këtij tregu janë marrë parasysh tre produktet kryesore DAP, Nitrat dhe Ure, të cilët përdoren në ciklin e bimës si:
 - **DAP (Hidrogenortofosfat diamoni)** - i cili përdoret gjatë plehërimit të tokës bujqësore kur mbillet bima. Ky produkt ka përdorim sezonal kryesisht në 6-mujorin e parë të vitit;
 - **Nitrat dhe Ure** – të cilat përdoren gjatë rritjes së bimës, kryesisht gjatë gjithë vitit.
11. Sa më sipër, për analizimin e sjelljes së ndërmarrjeve dhe efekteve që ka shkaktuar sjellja e tyre në treg, vlerësojmë se tregu përkatës i produktit në këtë rast është: *Tregu i importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike i ndarë në nëntregje sipas produkteve:*
 - *Nëntregu i importit dhe shitjes me shumicë të produktit DAP;*
 - *Nëntregu i importit dhe shitjes me shumicë të produktit Nitrat;*
 - *Nëntregu i importit dhe shitjes me shumicë të produktit Ure.*

II.1.2 Tregu përkatës gjeografik

12. Importi dhe tregtimi me shumicë i plehrave kimike realizohet nga ndërmarrje, të cilat e zhvillojnë veprimtarinë e tyre në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë, *pra tregu përkatës gjeografik do të konsiderohet tregu i brendshëm.*

II.2 Vlerësimi i sjelljes së ndërmarrjeve në treg

13. Nga analiza e strukturës së tregut të importit rezulton se për produktin DAP gjatë vitit 2020 kanë realizuar importe të plehut kimik DAP 6 (gjashtë) subjekte ku pjesën më të madhe të importeve e kanë realizuar AGROBLEND SHPK dhe MBM SHPK me rreth XX% pjesë tregu, dhe IAM SHPK rreth XX% pjesë tregu. Për periudhën janar –mars 2021 kanë realizuar importe në sasi të mëdha ndërmarrjet Agroblend SHPK përkatësisht me XX% pjesë tregu dhe MBM SHPK përkatësisht me XX% pjesë tregu. Importi i plehut kimik DAP realizohet kryesisht në pjesën e parë të vitit. AGROBLEND SHPK dhe MBM SHPK realizojnë importe për plehun kimik DAP nga Tunizia, ndërsa IAM SHPK nga Maroku. Në lidhje me indekset e përqendrimit CR₃ dhe HHI, vihet re se gjatë periudhës hetimore tregu i importit të plehut kimik DAP është shumë i përqendruar.
14. Nga analiza e strukturës së tregut të importit për produktin Nitrat rezulton se gjatë vitit 2020 pjesën më të madhe të importeve e kanë realizuar AGROBLEND SHPK me rreth XX% pjesë tregu dhe MBM SHPK me rreth XX% pjesë tregu. Për periudhën janar-mars 2021 pjesën më të madhe të importit të Nitratit e kanë realizuar ndërmarrjet AGROHELP-SA SHPK rreth 68% pjesë tregu dhe Besniku SHPK rreth XX% pjesë tregu. Përsa i përket indekseve të përqendrimit CR₃ dhe HHI, vihet re se gjatë periudhës hetimore tregu i importit të Nitratit është shumë i përqendruar.
15. Nga analiza e strukturës së tregut të importit për produktin Ure, rezulton se gjatë vitit 2020 pjesën më të madhe të importeve të Uresë e kanë realizuar AGROBLEND SHPK rreth XX% pjesë tregu, MBM SHPK rreth XX% pjesë tregu, IAM SHPK rreth XX% pjesë tregu dhe CACA SHPK rreth 19% pjesë tregu. Për periudhën janar-mars 2021 pjesën më të madhe të importit të Uresë e kanë realizuar ndërmarrjet AGROBLEND SHPK rreth XX% pjesë tregu dhe MBM SHPK me XX% pjesë tregu. Përsa i përket indekseve të përqendrimit CR₃ dhe HHI, vihet re se gjatë periudhës hetimore tregu i importit të Uresë është i përqendruar.
16. Sa më sipër struktura shumë e përqendruar e tregut të importit tregon se mund të ketë një sjellje antikonkurruese nga këto ndërmarrje në kuptim të nenit 4 të ligjit nr. 9121/2003.
17. Nga analiza e të dhënave të faturave të blerjes dhe shitjes së ndërmarrjeve objekt hetimi rezulton se: Ndërmarrjet kryesore importuese realizojnë transaksione shitje-blerje të produkteve DAP, Nitrat dhe Ure midis tyre, sjellje e cila tregon bashkëpunimin e vazhdueshëm midis këtyre ndërmarrjeve, gjë e cila mund të çojë në një sjellje të koordinuar midis tyre në kundërshtim me nenin 4 të ligjit nr. 9121/2003.
18. Nga analiza e çmimit mesatar të shitjes së produkteve DAP, Nitrat dhe Ure nga ndërmarrjet objekt hetimi Agroblend SHPK, MBM SHPK, CACA SHPK, IAM SHPK, ECO GREEN SHPK, AGRO MENS SHPK, AGROHELP SA SHPK, ARLI INTERNATIONAL SHPK, BESNIKU SHPK, LILA SHPK vërehet se gjatë tre mujorit të parë të vitit 2021 (periudha janar - mars) ka patur një tendencë rritjeje të çmimit mesatar të shitjes me shumicë, duke

aplikuar çmime të përafërta, dhe duke alternuar shitjet e produkteve sipas nevojave të tregut në periudhën përkatëse. Kjo sjellje e ndërmarrjeve, të cilat ndjekin njëra-tjetrën reflektohet në çmime më të larta përfundimtare të shitjes, e cila mund të përbëjë një sjellje të bashkërenduar në kuptim të nenit 4 të ligjit nr. 9121/2003.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 4, nenin 24 shkronja d, nenin 26 dhe nenin 43, pika 1, të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

- I. Hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të plehrave kimike DAP, Nitrat dhe Ure, ndaj ndërmarrjeve: ARLI INTERNACIONAL SHPK, AGRO BLEND SHPK, MBM SHPK, ECO-GREEN SHPK, LILA SHPK, AGRO-MENS SHPK, ÇAÇA SHPK, IAM SHPK, AGROHELP-SA SHPK DHE BESNIKU SHPK.
- II. Hetimi i Thelluar do të përfshijë periudhën kohore 1 Janar 2020 deri 30 Shtator 2021.
- III. Raporti i hetimit të thelluar duhet të paraqitet në Komisionin e Konkurrencës jo më vonë se gjashtë (6) muaj nga marrja e këtij vendimi.
- IV. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS